

Gyermekjogi kérdőívek eredményei

A korszerű betegellátás nemcsak a kezelés és ápolás minőségére figyel, hanem a beteg jogaira is igyekszik tekintettel lenni. Ez különösen érvényes a gyermekekre, akik a felnőtteknél sokkal kiszolgáltatottabb helyzetben vannak.

Az **EACH** (European Association for Children in Hospital) egy gyermekjogokkal foglalkozó európai civil szervezet, mely egy 10 pontból álló Chartát fogalmazott meg. Ennek magyar fordítását az Országos Gyermekegészségügyi Intézet (OGYEI) minden egyes magyar gyermekkórház, illetve gyermekosztály vezetőjének rendelkezésére bocsátott, s mely az OGYEI honlapján elérhető (<http://www.ogyei.hu/anyagok/Gyermekjog/Eloadasok/each070711javított.pdf>). A HPH-CA munkacsoport (Health Promoting Hospital Child and Adolescent Task Force) az UNICEF, a WHO bevonásával -az EACH Charta alapján- a kórházvezetők részére elkészített egy **Önértékelő modellt**. Hivatalos magyar változat az OGYEI részvételével elkészült, és megtalálható az OGYEI (<http://www.ogyei.hu/hu/files/download.php?id=382>), valamint a HPH-CA munkacsoport (<http://www.who.cc.dk/news-1/self-evaluation-model-and-tool-on-the-respect-of-children2019s-rights-in-hospital-now-in-8-languages>) az ESSOP (European Society for Social Pediatrics and Child Health), és az EACH hivatalos nemzetközi honlapján is. Az Önértékelő modell bemutatásra került az Európai Bizottság számára, s várhatólag alkalmazása, mint elfogadott jó gyakorlat fog megjelenni.

A jelen, **OGYEI által kidolgozott kérdőív** elsődleges célja az volt, hogy a *közvélemény* figyelmét felhívja a gyermekjogok tiszteletben tartásának jelentőségére az egészségügyi ellátás során. Az egészségügynek kiemelt szerepe van a gyermeki jogok védelmében, a jó gyakorlatok terjesztésében, a közvélemény formálásában. Ennek aktualitását adta, hogy 2009-ben ünnepeltük az ENSZ Gyermekjogi Egyezmény megszületésének 20. évfordulóját. A kérdőíves vizsgálatot a HPH-CA munkacsoport tagjai más európai országokban is elvégezték. Az így kapott eredmények bepillantást nyújtanak más országok helyzetére.

Az EACH valamint az Önértékelő modell szemlélete nem áll távol a hazai egészségügyi szakemberek – orvosok, nővérek- gondolkozásmódjától, mint az a jelen kérdőíves vizsgálatból is kiderült.

Ezen gyermekjogi felmérés eredményei szerint a **Szt. László Kórház Gyermekosztályán** a gyermekek jogait sok szempontból elismerésre méltóan igyekeznek biztosítani. Úgy tűnik, hogy a személyzet az összesített hazai adatoknál is jobban segíti, hogy a szülők gyermekeikkel minél több időt együtt tartózkodhassanak, gondozásukban részt vehessenek. A kórház ezen törekvése bizonyos esetekben - mérhető módon - felülmúlja a szülők igényeit, lehetőségeit. Talán a személyzet ezen hozzáállásnak is köszönhető, hogy a szülők saját jogaikkal, kötelességeikkel a hazai átlaghoz képest jobban tisztában vannak.

Nagyszerű eredmény, hogy jóformán nincs olyan szülő, aki a betegségről, és a kezelésről ne kapna tájékoztatást, se olyan, akinek az adott tájékoztatás nem volt kielégítő. Feltételezhető, hogy nagyobb arányban lenne a tájékoztatás teljesen kielégítő, a személyzet kímélése mellett, ha növelni tudná az osztály, vagy a kórház az írott formájú tájékoztató anyagok számát.

A laikusok az esetek legnagyobb részében a kezelés időtartamát optimálisnak találják a főleg akut ellátást biztosító kórházakban és osztályokon, ahogy ez osztályuk esetében is tapasztalható.

Az eredményekből látszik, hogy igyekeznek nem korlátozni a gyerekeket abban, hogy koruknak megfelelően töltsék idejüket a kórház tartózkodás ideje alatt. Nagyon valószínű, hogy a kórház fertőző betegségekre való szakosodása erősen korlátozza az osztály által biztosított szabadidős tevékenységeket. Így feltételezhetően, ennek köszönhető, hogy az országos átlagtól messze elmarad a kórház nyújtotta optimális feltételek aránya. Erre a szülők figyelmét fel lehet hívni, mert a kórházi feltételektől függetlenül a kórházaknak kiemelt szerepe van a tudatformálásban.

A kórház jellege miatt, a többi kórházzal szemben helyi önkéntesek vagy hozzátartozók bevonása korlátozott, annak ellenére, hogy az önkéntes segítő szervezetek sok helyen, különösen az angolszász országokban fontos szerepet játszanak az egészségügyi ellátás során. Jó gyakorlataikat ennek ellenére figyelmükbe ajánljuk: www.actionforsickchildren.org; www.childreninhospital.ie; www.ascscotland.org.uk . A nappali kórházszerű kezelési lehetőségnek az akut ellátásban kisebb a jelentősége, mint a krónikus, vagy onkohaematológiai ellátás során.

Annak ellenére, hogy a személyzet igyekszik a szülők jelenlétét szinte minden esetben a kezelés 24 órájában biztosítani, a kérdezettek szerint az erre biztosított körülményekben a hozzátartozók, és a válaszadó gyerekek 13%-a szerint romló tendenciát tapasztalható, ami a lehetőségek romlását mutatja.

Ezúton köszönjük közreműködésüket e szép munkában, és egyben csatoljuk az európai vizsgálat eredményeit, melyben az összesített magyar adatok is szerepelnek.

A további sikeres együttműködés reményében:

Dr.Scheiber Dóra
Nemzetközi referens

Dr.Kovács Zsuzsa
Gyermekjogi koordinátor

Dr.Valek Andrea
Epidemiológus

Dr.Mramurác Éva
Főigazgató helyettes

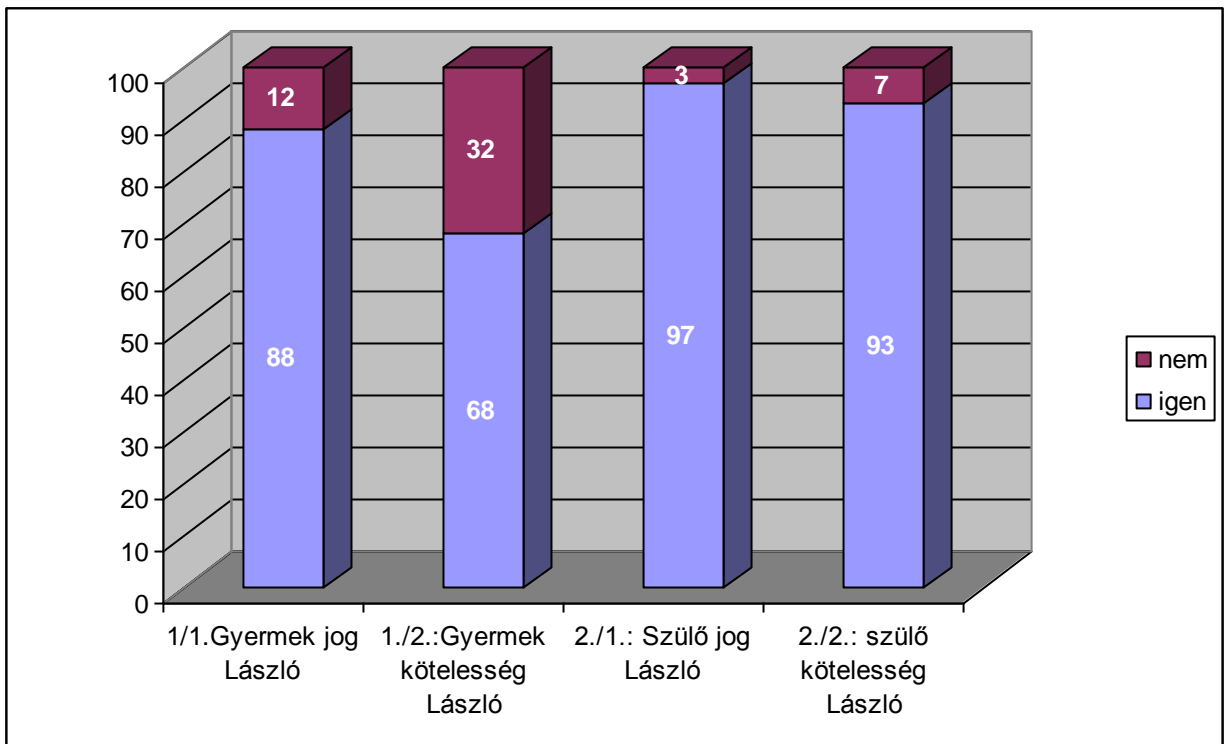
Dr.Mészner Zsófia
Főigazgató

EREDMÉNYEK:

Szent László Kórház, Gyermek Osztály

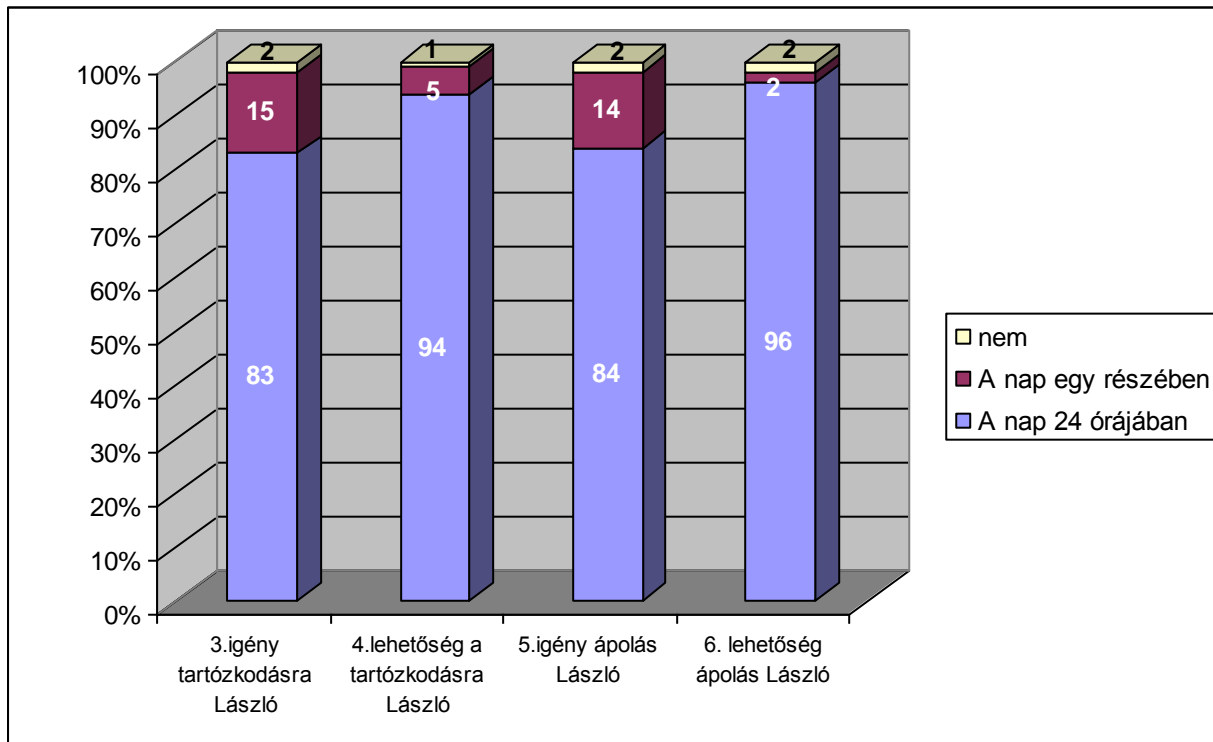
1. Van-e tudomása arról, hogy a beteg gyermekeknek vannak
 - jogai?
 - kötelességei?
2. Van-e tudomása arról, hogy a beteg gyermekek szüleinek vannak
 - jogai?
 - kötelességei?

Igen Nem

3. Volt-e a jelenlegi kezelés során igénye arra, hogy gyermekével a kórházban tartózkodjon?
 4. Volt-e erre lehetősége?
 5. Volt-e igénye arra, hogy részt vehessen gyermeke ápolásában/gondozásában?
 6. Volt-e erre lehetősége?

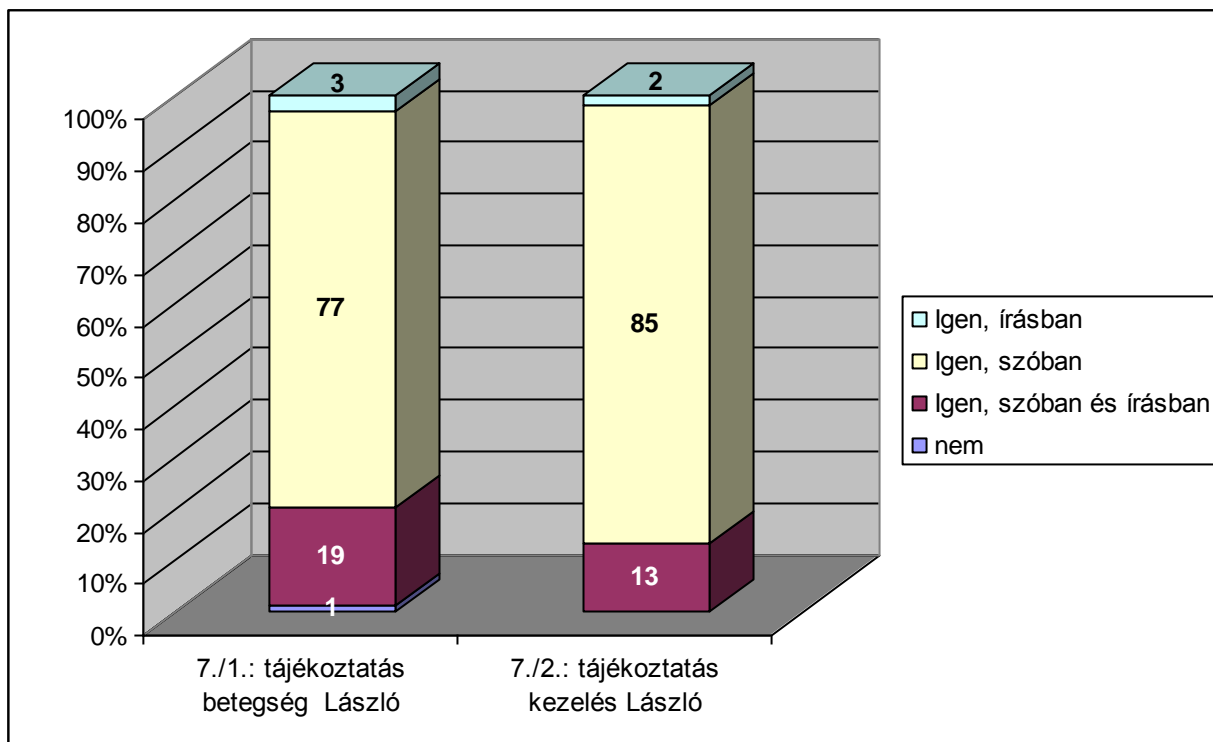
Igen, a nap 24 órájában Igen, de csak bizonyos napszakban Nem

7. Kaptak-e megfelelő tájékoztatást a

- betegségéről? (több választ is megjelölhet)
- kezeléséről? (több választ is megjelölhet)

Igen, szóban Igen, írásban Nem

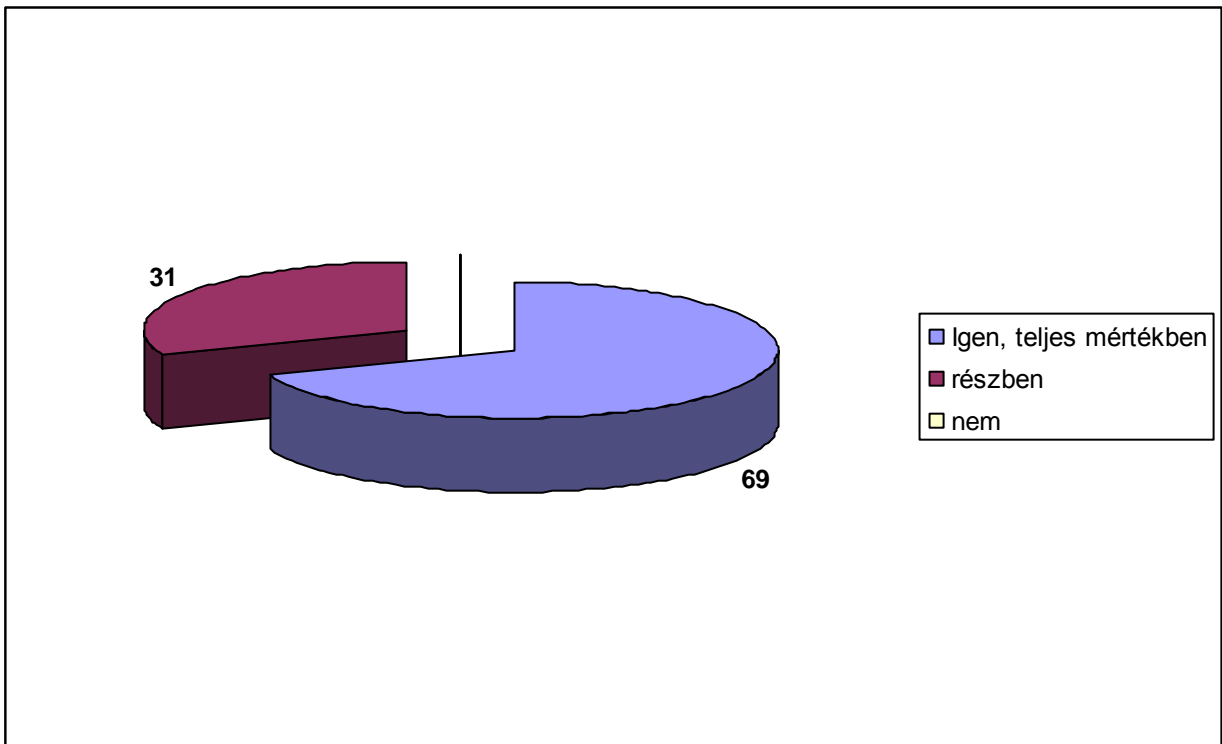

8. Milyen mértékben elégitette ki Önt a kapott tájékoztatás?

Teljes mértékben

Részben

Nem

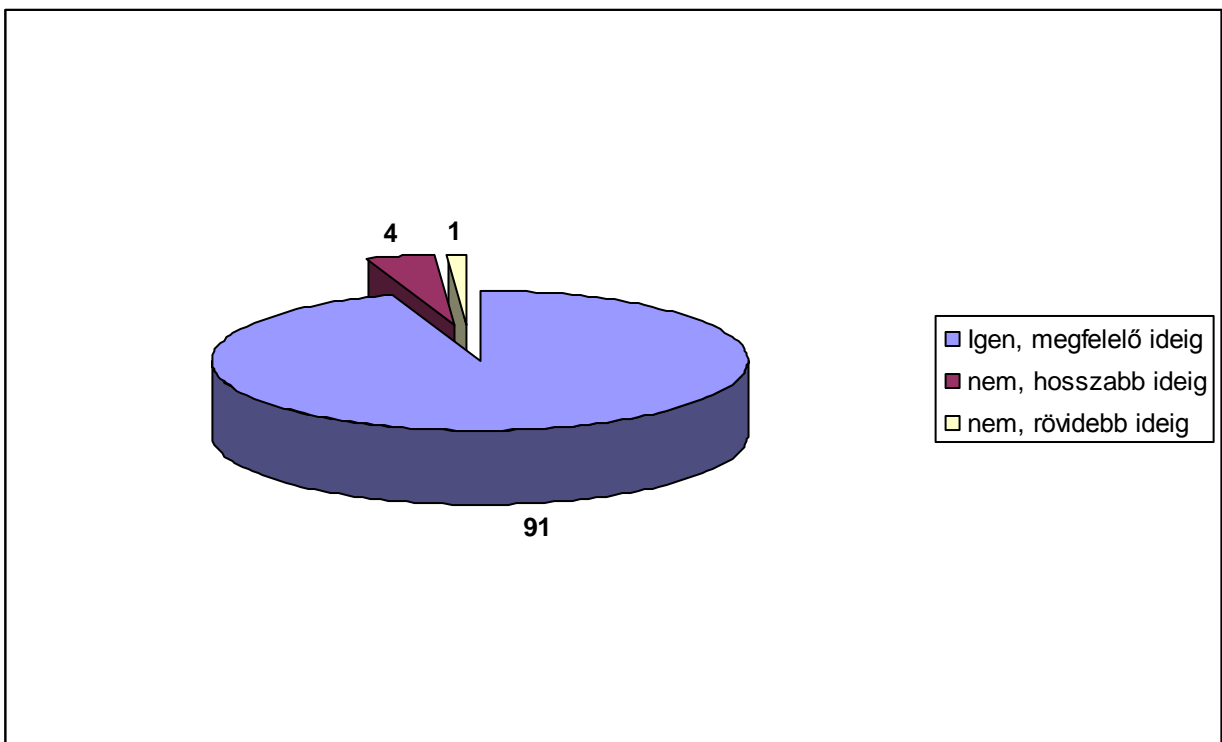

9. Ön szerint addig maradt-e a gyermeke kórházban, ameddig feltétlenül szükséges volt?

Igen, megfelelő ideig

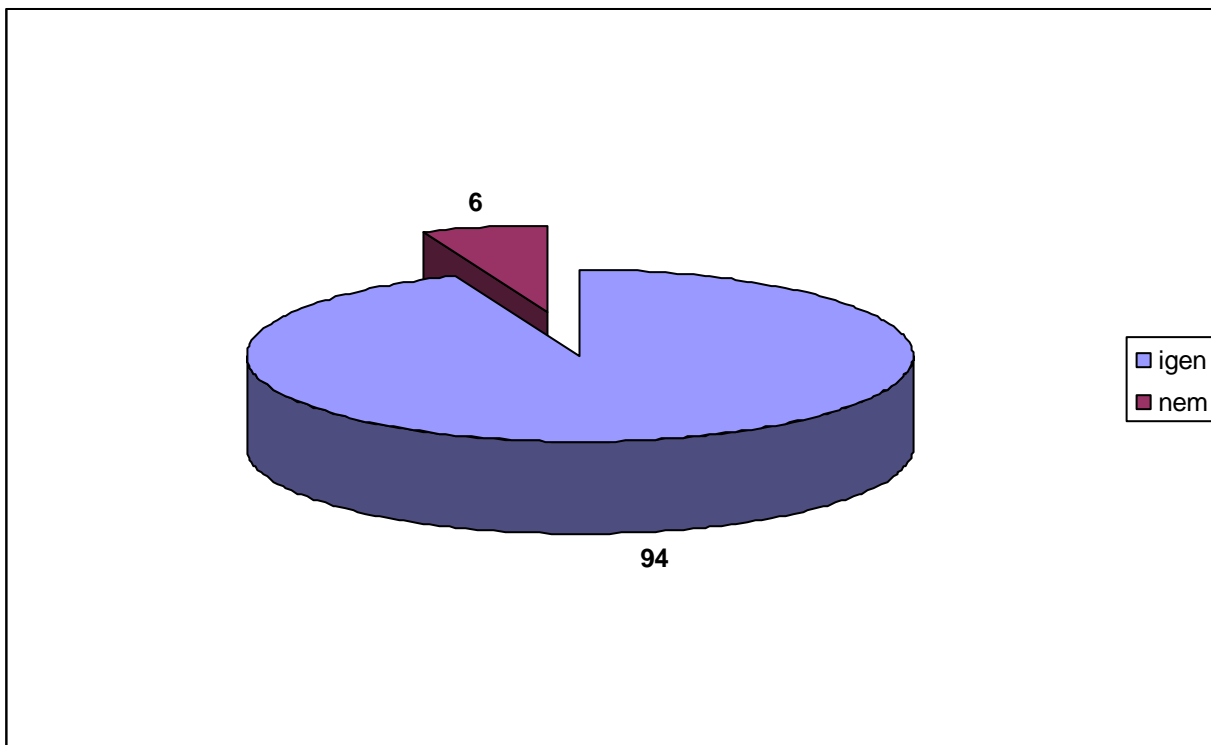
Nem, hosszabb ideig

Nem, rövidebb ideig

10. Az Önök körülményei megengedik-e, hogy gyermekük, orvosi javaslat alapján, járóbetegként folytathassa a kezelést?

Igen Nem

Ha nem, miért? (több választ is megjelölhet)

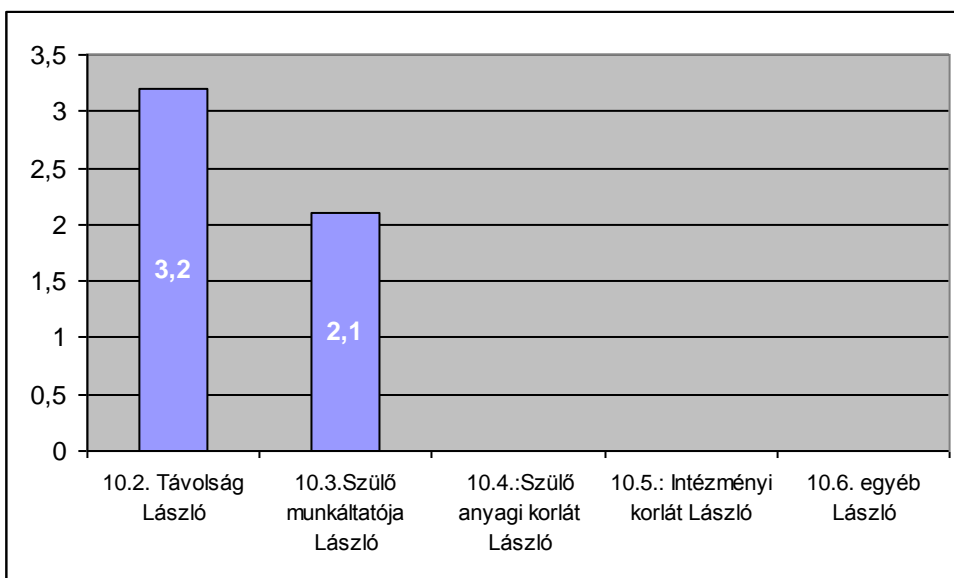
Lakóhely és az egészségügyi intézmény közötti távolság/közlekedési lehetőség hiánya ezt lehetetlenné teszi

Szülő/gondviselő munkája, elfoglaltsága nem teszi lehetővé

A család anyagi lehetőségei korlátozottak

Az egészségügyi intézmény ezt a lehetőséget nem kínálta fel

Egyéb éspedig:

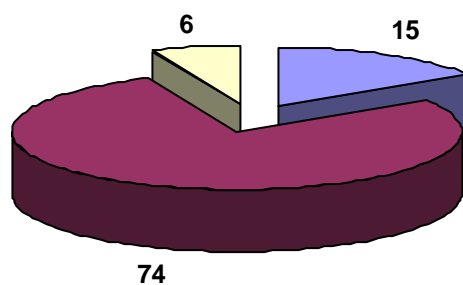

11. Amennyiben állapota megengedte, gyermeke tudott-e a kórházban is játszani, kikapcsolódni?
(Mivel jellemezhetné leginkább a körülményeket?)

Igen, sőt maga a kórházi osztály is kínált lehetőségeket –pl. játszóhelység, vagy sarok, mesekönyvek, társasjátékok, pedagógus–, melyeket a gyermekek igénybe vehettek

Igen, az osztály napirendjének keretein belül, a kórház nem korlátozta gyermekemet, hogy az otthonról hozott játékokkal (társasjáték, könyv, plüssmaci stb.) kikapcsolódjon

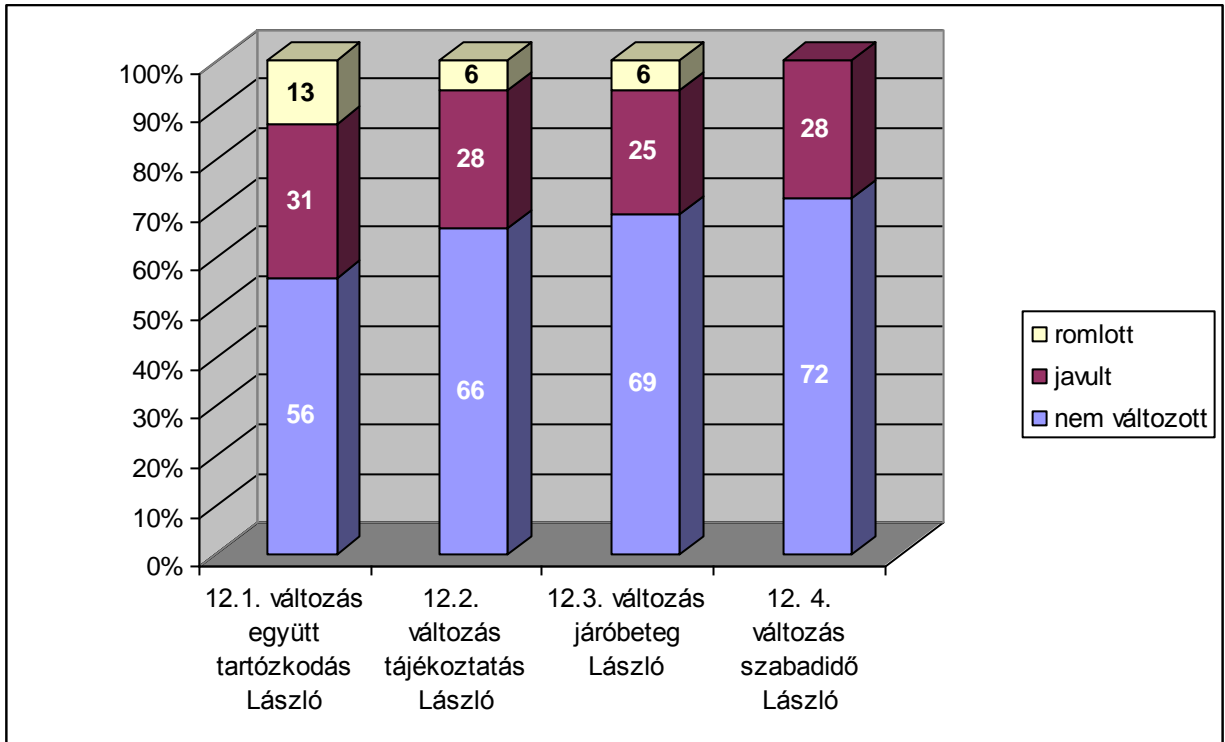
Nem

- Igen, sőt maga a kórházi osztály is kínált lehetőségeket –pl. játszóhelység, vagy –sarok, mesekönyvek, társasjátékok, pedagógus–, melyeket a gyermekek igénybe vehettek
- Igen, az osztály napirendjének keretein belül, a kórház nem korlátozta gyermekemet, hogy az otthonról hozott játékokkal (társasjáték, könyv, plüssmaci stb.) kikapcsolódjon
- nem

12. Ha már korábban is volt gyermeke ebben a kórházban, tapasztal-e változást? A kórházban
- a szülővel való együtt tartózkodás lehetősége
 - a tájékoztatás
 - annak lehetősége, hogy a kezelés járóbetegként folytatódjék
 - a játszás lehetősége

Javult Romlott Nem változott

13. Ha gyermeke olyan nagy, hogy véleményét meg tudja fogalmazni a kórházi tartózkodásról, kérjük, írja le:
14. Ön mit tud tenni/javasolni azért, hogy a szórólapon megfogalmazott célokat elérjük?